

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

BLÓFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL.
Budapest. IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőrségi internátus kérdéséhez.

Egy — Körner alezredes úrhoz címzett — levél fekszik előttünk. Asszony írta. Egyszerű keresetlen szavakban tör láncaát az internátus eszméje mellett. Minden szavából kiérzik az asszonyi lélek nemes idealizmusa; szerető szívének egész melege sugárik felénk minden mondatából!

Ahányszor olvassuk, mindig újabb és szebb részleteket fedezünk fel benne! Szinte zavarban vagyunk a mikor ezen levél méltatásához fogunk! Ma, a mikor valamennyien összes erőnket, minden tudásunkat és egész energiánkat kénytelenek vagyunk a kenyérkeresetnek szentelni, ma, ebben a prózai világban milyen jól eső érzést vált ki belőlünk az a tudat, hogy ime, az asszonyi lélekben még van rajongás a nemesért, a szépért; az még képes lelkesedni, hevülni oly eszmékért, amelyek az összesség javát vannak hivattra hathatósan előmozdítani; nemes szívének egész melegével áll az eszme harcossai közé és csak az a gondolat bántja, hogy szegénységétől csak fillárek tellenek, de ő kész dolgozni s fáradságának, munkájának díját felajánlja a közjó oltárára, hogy az alap ez által is gyarapodjék!

Tán ellenkezik levélíró intencióival, de követendő példa gyanánt s egyben buzdításul közreadjuk nevét: Szücs Lajosné, szül: Stefán Emilia, csendőr őrsvezető neje Volóczi; (Bereg megye).

Ő az, a ki oly melegbangú levélben ajánlja fel segítő kezét, ő az, a ki két keze munkájával siet intező köreink segítségére!

Nagyon sok levél érkezett hozzánk az internátus ügyében; mindegyik meleg hangon kér bennünket, hogy óhajukat tolmácsoljuk illetékes helyen; álljunk mi is az ügy szolgálatába s erőnktől kitelhetőleg mozdítsuk elő ezen, legénységünk létérdekét oly közelről érintő és nagy horderejű cél megvalósítását!

Az összes leveleket megőriztük, hisz' azok mind megannyi fényes tanujel legénységünk komoly és életrel való gondolkodása mellett. Valamennyit őszinte örömmel olvastuk, de ez a levél, a melyről most van szó, a legértékesebb, mert ez az érzékeny asszonyi lélek oly perspektíváját tárja fel előttünk, a melyre nem számítottunk!

Összes jövedelmük havi 90 korona. Ebből vajmi ke-

vés telik, de férjével egyetértőleg havonta 2 koronát felre tesznek az internátus javára! Ezzel azonban nem elégszik meg a minden nemes a jóért hevülő asszonyi szív! Keves neki, tehát gondoskodik pótlásról!

A minden asszonynak segítőtársához: a tühöz fordul; annak segélyével szándékozik összegyűjteni legalább 100 koronát, ha nem többet, mert ezt az összeget feltétlenül meg akarja szerezni az internátus céljaira.

Szinte látjuk szorgos, munkás ujjai között a varrotűt, a mint öltés öltést követ; napról-napra halad a kézi munka, a míg végre elkészül az első darab!

Egy téglá ahhoz az épülethez, a melynek falain belül a legáldásosabb munka: a gyermeknevelés fogja felütni otthonát!

A leleményes asszonyi fej kitalálta ezen munka lehető legjobb értékesítésének módját is. Mihelyt kész az első darab, már kisorsoltatja! Barátnéit megnyeri az ügynek! Azok a számokat hihetetlen rábeszéléssel egy-kettőre eladták. Már együtt van 10—15 korona, a mely még aznap a postatakarékba kerül. S így folyik a munka tovább, a míg az a 100 korona nincs együtt!

Fáradságot nem ismerve küzd egy asszony az internátus érdekében, a kinek még nincs gyermeke, de szereti az árvákat s siet megmentésükre!

Ez a szép jellemvonás, az asszonyi lélek ezen fenkölt nemessége teszi oly kedvessé az előttünk fekvő levelet!

Intező köreink a saját kebelünkben megindított gyűjtés révén óhajtanak számottevő összegeket biztosítani s ime egye altiszt neje, a ki felesleges fillérekkel nem rendelkezik, a kézi munkájával jár elől s példát mutat társnőinek, hogy miként gyarapíthatják a nők is jelenleg még kicsiny, de napról-napra növekvő tőkénket, a mely — levélíró szerint — ilyen módon egy even belül feltétlenül elérné a kezdethez szükséges 40.000 koronát, és ez által megmutathatná azt, hogy: «necak mint katonák feleségei feleljenek meg a közéletnek, hanem mint az árvák gyámolítói is!»

De nyughatatlan lelke még ezzel sem elégszik meg! Addig is, míg kezi munkáját értékesítheti, gyűjtést szándékozik indítani barátnői, ismerősei körében. nagyon helyesen számítva arra, hogy a rokonségek minden nemes tette bármikor készek!

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadszármot, Rákóczi tőrgató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

Ez a levél tanubizonysága annak, hogy a magyar nő lelkeben fennem lobog a minden jóért, szépért és nemesért hevülő szív termékeny lángja s a történelem igazolja azt, hogy minden igaz ügy, a melyért magyar nők szálltak síkra, a melyért ők küzdöttek békével, szerető szívük egész melegével, az győzedelmeskedett.

Az internátus ügye nem országos ügy, azt mi saját belügyünknek tartjuk, jóllehet kulturális, népnevelési szempontokból ítélve, idővel az egész magyar társadalomra ki fog hatni!

Nem a közel jövőt értjük, hanem a szorgalomban és ernyedetlen tevékenységben eltöltött évtizedek eredményét jósoljuk meg, a mikor már ezekre fog rugni azon férfiak száma, a kik az internátus támogatása révén számottevő tagjai lettek társadalmunknak.

Ezuttal újból megragadjuk az alkalmat t. olvasóinkat egy téveszméről felvilágosítani, a mely az internátust illetőleg napvilágot látott cikkek helytelen értelmezéséből eredt.

Nem 40.000 koronáról van szó, hogy az internátus működését megkezdhesse, hanem kerek *egy millió* koronáról, a melynek évi jövedelme 40.000 koronát tesz ki, a melyből kb. 100—150 gyermek eltartásának *egy évi* összege fedezhető.

Saját erőnkől ezt az egy milliót talán sohasem hozhatnók össze, de azért mégis erősen reméljük, hogy intézőkőreink közismert áldozatkészsége nap-nap mellett meggyílvánuló hathatós pártfogása révén az internátus mielőbb megkezdheti áldásdus működését.

Egyedüli bizalmunk tehát vezető férfainkban összpontosul, önkéntes adományaink pedig csak eszköz a nemes cél elérésére!

Mennél nagyobb az egybegyűlt összeg, annál biztosabb a siker!

Sokan — köztük irónó is — gyűjtőivek kiadását kérelmezik.

Legjobb tudomásunk szerint es ellenkezik vezetőköreink intencióival, mert gyűjtőivek kibocsátása könnyen a presszió és könyöradománygyűjtés látszatát kelthetné fel, melyet minden körülmények között kerülnünk kell, ha arra óhajtanak rámutatni, hogy a begyűlt összeg spontán megnyilatkozása áldozatkészségünknek s a nemes cél iránt érzett lelkesedésünknek.

Ez a tény pedig nagyban fokozza a begyűlt összeg erkölcsi értékét, a mire nekünk katonáknak a fősúlyt kell helyeznünk.

Mindenkit őszinte örömmel üdvözlünk sorainkban, a hol összegyűlnek mindazok, a kik tiszta szívvvel igyekeznek felkarolni a nemes, szép eszmét!

Őn pedig — t. asaznyom — fogadja elismerésünket nemeskeblűségéért! Adja a Mindenható, kinek segítségével bízunk, hogy főrekvését a legszebb siker koronázza!

Lélektani körülmények megítélése a gyermekgyilkosságoknál.

Irta lovag *Josch József* kir. tanácsos és orsz. törvényszéki orvos
Magyarra átdolgozta: ... (Végc.)

II. Eset. 1. A megállapítások eredménye.

Szeptember hó 10-én este nyolcz órakor E. M. 20 éves szakacsno a konyhában főzéssel volt elfoglalva s rövidesen erre padlásszobájában egy élő, teljesen kifejlett leánygyermeknek adott életet, melynek nyakát zsebkeésével egészen a nyakcsigáig keresztül vágta. A gyermeket erre egy köténybe csavarta s az ágyba a derékalj alá rejtette, azután visszament a konyhába.

Miközben E. M. főzéssel volt ismét elfoglalva, erős vérzése keletkezett.

A szobaleány nőgatására E. M. ágyba feküdt, miközben szülésznőt is hívtak, ki úgy tíz óra tájban a gyermekágyas nőhöz érkezett. A szülésznő a szoba közepén, a földön, a szék előtt, melyen egy mosdótál állott, egy vérfoltot látott, mely úgy nézett ki, mintha onnan egy vértömeget feltörültek volna.

A mosdótál alja s oldala véres volt.

Midőn a szülésznő E. M.-hez lépett, az azt mondta neki, hogy *mit akart itt, már minden rendben van.*

A szülésznő a takarót visszahajította s észlelte, hogy E. M. inge vérrel teljesen át van áztatva s három tüvel össze van tűzve. Vizsgálat közben a gyermekágyas oda nyilatkozott, hogy a szülés már megtörtént s csak egy tenyérnyi nagyságú vérdarab ment el tőle. Miután a szülésznő az egész szobában hiába kereste a gyermeket, azt kérdezte a betegtől, hogy kiabált-e az újszülött, mire E. M. az felelte, hogy nem kiabált. Hosszabb hallgatás után kijelentette, hogy a gyermek az ágy alatt van. A szülésznő felemelte a derékaljat, de nem talált semmit, mire a keresést abba hagyta s kezeit megmosta. E közben felkelt E. M. s a derékalj alól a rongyokba csavart gyermeket elővette. A szülésznő, látva a borzasztó sebet a gyermek nyakán, azt kérdezte E. M.-től, hogy talán a gyermek kihuzásánál tépte fel a nyakát ily szörnyű módon? Erre igenlő feleletet kapott. Később észrevette a szülésznő az éjjeli szekrényen fekvő véres zsebkeést s azon kérdésére, hogy talán ezzel vágta át a gyermek nyakát, E. M. beismerőleg nyilatkozott, de hozzá tette, hogy nem érti, hogyan tehette ezt, bizonyára az ördög nyomta kezebe a kést.

Most már kétségbe volt esve, míg előbb kezeit feje alatt tartva, nyugodtan feküdt az ágyban.

Riballgatásánál előadta E. M. hogy először szült és nem tudta, hogy más állapotban van. Leírja a szülési fájdalmakat s arra még emlékszik, hogy a padlásszobájába jutott, de azután elveszítette eszméletét. Mire magához tért, a padlón ülve találta magát s borzalommal látta, hogy előtte vértócsában fekszik egy gyermek, melynek nyakán egy vágott seb volt látható. A gyermek mellett feküdt a nyitott kés. Ijedtségében felkapta a gyermeket, egy köténybe csavarta s elrejtette a derékalj alá. Mindjárt erre azután ismét jól érezte magát s a konyhába ment vissza, hogy tovább főzzön.

A gyermek atyjának január vagy februárban megmondotta, hogy áldott állapotban érzi magát, arra azonban már nem emlékszik, hogy az erre mit felelt? Szeretőjét, ki időközben megnősült, két nappal a

A legjobb órák,

legsolidabb ékszerrel, egyszerűtől a legdrágábig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett. Arjegyzék ingyen!

szülés előtt látta, nem szólította meg, de a viszontlátás őt igen felizgatta.

Bal lépése miatt anyja őt néhány nappal a szülés előtt kúiltotta a házból, míg nővére megígérte neki, hogy részére egy szobáról gondoskodni fog. Egyéb előkészületeket a gyermek számára nem tett.

tud írni és olvasni, de fejszámítási példákon megakad. Szülei szigorúan s vallásosan nevelték.

Szerelmi viszonya még szüleinek házában kezdődött. Szeretője megígérte neki, hogy elveszi s erről két levélben írt is. A leveleket sajnálatára elégette.

Terhességében azért nem hitt, mert a havi baja —

A jánoshegyi új kilátó torony.

2. A vizsgálat eredménye

Vádolt egy jóindulatú, de szellemileg korlátolt fiatal nő benyomását teszi, ki szófukar s borus arckifejezéssel szerényen viselkedik; nem mutat izgatottságot, kivéven, ha szüleivel való jelenlegi viszonya kerül szóba, mikor is mindég sirásba kap.

Súlyosabb természetű betegegeken nem ment keresztül. Az iskolákban gyenge tanuló volt. Folyékonyan

bar gyengén, de rendszeren — jelentkezett. Akkor érezte az első szülési fájdalmakat, mikor szeptember 10-dikén este a konyhában főzött. Emlékszik még, hogy egy gyertyával kezében két emeleten fel a padlásszobájába ment, fájdalmai azonban rettenetesek voltak s nem emlékszik már, hogy mi történt azután. A történetek úgy tűnnek fel előtte, mint egy borzalmas álom. Azt hiszi, hogy a nyomozó hatóság előtt tett azon kijelentése, hogy a szoba közepén ült, midőn magához tért, tény-

leg úgy is lehetett, de biztosan nem emlékszik rá. Semmiképen sem akar arra emlékezni, hogy a gyermekkel azután mi történt. Nem tudja, hogy a koldokzinór hogyan szakadt el s hogy a gyermeket a derék alj alá rejtette. Hogy élt-e a gyermek, mily helyzetben született, a nyakvágásra mindezekről nem akar semmit sem tudni. «Majd a tanuk tudni fogják» mondja minden izgatottság nélkül «valóban úgy lehet, de én nem tudok róla.»

Az, hogy később ismét a konyhában volt s főzött, emlékezetében maradt, de azt állítja, hogy téstát csinált, miről azonban gazdája nem akar tudni semmit.

Homályosan emlékszik a szülésznő megjelenésére, azt azonban nem tudja, hogy mily feleleteket adott neki. Különösen arra nem emlékszik, hogy a gyermeket ő húzta ki a derék alól. Nem is volt izgatott, hanem nyugodtan és mélyen aludt.

3. Vélemény.

Az előttünk fekvő eset felületes vizsgálódásánál bizonyára mindenki kételkedik azon vallomásokban, melyeket vádolt — a szülési folyamat alatt beállott elmezavarra vonatkozólag — tett, miután kérdéses időben általa czéltudatos cselekedetek történtek. Ezen kételyeket főképpen az támogatja, hogy vádolt ingét összeützte, nehogy a vérvesztés gyanút keltsen, továbbá hogy a halott gyermeket az ágyba rejtette, hogy ismét a konyhába visszament és főképpen a szülésznővel szemben való viselkedése, ki előtt beismerte, hogy a borzalmas tettet elkövette s hogy azt, valamint a szülési folyamatot előtte el akarta titkolni.

E. M. szellemi állapotára vonatkozólag ismételt és alaposan megvizsgáltatott, de nagyfokú korlátoltságon kívül, szellemi rendellenesség nem volt nála megállapítható. Feltűnő azonban, hogy vádolt gyermekágyas állapotának első óráitól egészen az elalvásig terjedő időszakban történetekre vagy egyáltalán nem, vagy csak igen homályosan emlékszik s ez nem csak a kihallgatásoknál, hanem még hozzátartozóival folytatott magánbeszélgetéseknél is nyilvánul. Meggyőződést szereztek arról is, hogy ő egyáltalán nem érzi magát bűnösnek. Azon egyformán ismétlődő felelete, hogy «minderről én nem tudok semmit, a tanuknak igazuk lesz, de én nem tudom. Ha tényleg én tettem, úgy ártatlan vagyok, mert nem tudok róla semmit» — megdöbbentő volt.

Mindezek alapján a vizsgálat azon irányban folytatott, hogy nem-e forog fenn valamely örökölt szellemi terheltég s itt megállapított, hogy a terhelt nagybátyja elmezavart, anyja súlyos hiszteriában s neurasztheniában szenved, két nővére súlyos idegbajos s három unokatestvére szintén tébolydában halt meg. Ezek folytán s az ő szellemi korlátoltságát is tekintve véve, vádoltat feltétlenül mint szellemileg terheltet, kevésbé ellentállónak kell megítélnünk, a szülést megelőzőleg pedig lényegesebb izgalmon is ment keresztül. (Anyja kitiltotta a házból, szeretője pedig más életpárt keresett magának.) Mindenek előtt azonban ki kell emelni, hogy a szülés és pedig az első, egy hihetetlen rövid időben — két óra alatt — ment végbe, holott egy rendes szülés először szülő nőknél körülbelül 20 óra hosszáig tart.

Azon óriási különbségek a vérnyomásban, melyek ezen rövid idő alatt az agyban végezhmentek, szellemileg rendeseknél is igen sokszor muló elmebeli zavarokat idéznek elő, melyek a gyermek életét veszélyez-

tetik, a mennyiben az anya izgalmaiban és látományaiban gyilkossá lesz. Megtörtént egy eset, hogy egy 40 éves ideggyenge, először szülő nő, a szülés alatt oly mély rázkodtatásokon ment keresztül, hogy a szülésznőt magától ellökve, felült s a gyermeket fejénél fogva egy rántással magából kitepte s úgy vágta az ágy szélehez, hogy az szörnyet halt.

Jelen esetben látjuk, hogy E. M.-nek szellemi terheltége s ezen izgalmak mellett, melyeken a szülés előtti napokon keresztülment, még egy ily rövid ideig tartó szülést is kellett végigszenvednie. Elégendő okok forogtak tehát fenn, hogy a szellemi megzavarodottság nála ily erőszakos, borzalmas módon nyilvánulhasson.

A gyermek megölésének módja esztelen s rettenetes! Hiszen arra nem is volt szükség, hogy a védtelen újszülöttnek nyakát a nyakcsigolyáig átmetsze. Feltűnő az is, hogy E. M. a tett nyomait nem iparkodott jobban eltüntetni. Bár a gyermeket a derék alj alá rejtette a véres zsebkést ott hagyta az éjjeli szekrényen.

Ha tudományosan megfigyelt több oly eset nem állana rendelkezésre, melyekben a jelen esethez hasonló körülmények között az öntudat szinten szünetelt, úgy nem állana jogunkban, hogy E. M. szavainak hitelt adjunk.

Vallomásaiból s e többrendbeli tanuvallomásokból, valamint a tudomány tapasztalatai alapján tehát azon eredményhez kell jutnunk, hogy az öntudatnak egy mélyreható megzavarása tényleg fennforgott. Az öntudat eleinte teljesen megszűnt, később bézagos s elmosódott volt, míg a mély álm a beteges állapotnak véget vetett.

E. M. szabadlábra helyeztetett, mert az orvosoknak véleménye szerint tettét beszámíthatatlan állapotban követte el.

A vörös kakas meséiből.

(Speciális hűntettek.)

Irtá: Tábori Kornél, Budapest.

(Vége.)

Hihetetlenül jelentéktelenek, sőt gyerekesek és nevetésgesek olykor a gyujtogatás okai.

Egy szolgáló, a kit munkahiány miatt bocsátották el, a gazdájának házat fölgyujtotta, hogy a rendcsinálás, takarítás aztán sok dolgot adjon s visszafogadják a szolgálatba.

Londonban pár évvel ezelőtt száztizennégy gyujtogatást követett el egy subancz, hogy megkapja azt a kis jutalmat, a melyet a tűz első jelentőjének szoktak fizetni. Az utolsó tűzjelzésért három koronát kapott, míg a biztosító társaság kétszáznyolcvanezer koronányi tűzkárt fizetett ki.

Neuhaldenslebenben egy tűzoltó egész sereg gyujtogatásra vetemedett, hogy ahhoz a prémiumhoz jusson, a mely a színhelyen elsőnek jelentkező tűzoltónak dukált. Persze könnyen érthette el épp ő legelőször a színhelyet.

Boroszóban egy éjjeli őr — tisztán «hivatalos ambiczióból» — tizenöt hónap alatt legalább huszszor gyujtogatott a maga kis kerületében. Mindig azt állította, hogy ő fedezte föl a tüzet s rendszerint ő tette az első jelentést.

A francia Bois városában sokszor gyujtogatott a tűzoltó, hogy aztán — az ottani szokás szerint — szabad cseh-et csináljon, magyarul: potyázzék.

Egy iparos, a ki önkéntes tűzoltó volt, Oberlungwitzban három tüzet obozott, a melyek 9000, 11,000 és

Ha fáj a feje ne tévóázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást olmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postai szállítással.

26.000 márkányi kárral jártak. A gyujtogatást állítólag mindig ittás állapotban követte el, még pedig a tűzoltók gyűlése után, a hol tréfásan kíváncsoktak egy-egy tűz után.

— Na hát, ezt a kis szíveséget megtehetem nektek — mondta a furcsa ember, a ki a tűz kitörése után nyomban hazaszaladt, fölvette az egyenruháját és szorgalmasan részt vett az oltásban.

A gyerekes hiúság játszott szerepet Tolna megyében is egy tizenhat éves sibebernél, a ki tudta, hogy mint „lovast” őt fogják a legközelebbi tűzörtségért elküldeni.

De bizonyos jóindulat, szinte már szociális altruizmus, a mely egyáltalán nincsen tisztában a cselekedet bűnösségével, éppen úgy gyujtogatókká tett más embereket.

Egy öreg háznak a gazdája, a ki nem valami jómódu ember volt, a legesekélyebb rosz szándék nélkül mondta egyszer a bérőjének:

— Ez a ház se fizeti ki magát. Az építkezésre pedig nincs pénzem. Bárcsak leégne az egész viskó.

A bérő jószívű ember volt és gondoskodott arról, hogy leégjen, bár ebből semmi haszna nem lehetett. Ilyenféle tűz volt a mult őszszel Szolnok környékén. Egy özvegy asszony háza hamvadt el. A csendőrök nem is gyanúsították őt s kiderült, hogy idegenek gyujtogattak, tisztán részvétdől. Tudták, hogy esinos összeget fog akkor kapni a biztosító társaságtól s egyben munkához is jutnak az új építkezésnél a szegény, inséges lakosok.

A habona sem hiányzik a gyujtogatás motívumai közül. Egy vasuti ör felesége az arad-csanádi vonalon felgyujtotta a ferje házat. Elfogták a csendőrök s a biróság előtt így vallott:

— Kártyát vettem a mult nyáron és a cigány-asszony megjósolta, hogy a házam le kell égni, mert különben nagy szerencsétlenség fog érnem.

A naiv asszony fölakasztotta magát a börtönben. Irigység, bosszuvágy, kicsinyes önzés is bűnre vihet itten. Egy fiatalembernek nem engedték meg, hogy egy kerti vendéglőben odaüljön valami lakodalmas társaság asztalához. Előtt való haragjában és mivel tudta, hogy a társaság férfitagjai jórészt önkéntes tűzoltók,

fölgyujtott egy házat és ezen a módon egyszerre sikerült is a mulatságnak véget vetnie.

Egy munkás, a kinek butorait lefoglalták a hátralékos házbér miatt, lángba borította az épületet, hogy a támadó zűrzavarban akadálytalanul elszállíthassa butorait egy másik lakásba.

Tolvajok — kivált vidéken — nem egyszer gyujtogatnak, hogy az általános izgalomban és fejvesztés közepett kedvező alkalmuk legyen a lopásra, miközben látszólag néha maguk is résztvesznek a mentő munkában.

A bűnösök gyakran azt hiszik, hogy jól megfontolták a tervüket és minden legcsekélyebb körülményre számot vetettek, de utólag kiderül, hogy mégis csak maradt egy kis hézag, a melyen át behatol a törvény keze. S ilyenkor mutathatja ki az ügyességét egy nyomozó csendőr, vagy detektív. Ezen a réven sikerült leleplezni a már említett kereskedőt, a ki egy macskát használt föl eszközü. Egy másik gonosztevő pedig azt akarta elhitetni, hogy a lámpával kezében elvágódott a szőnyegen.

A kiküldött csendőr megtalálta az összetört lámpát, megállapította azonban, hogy a szőnyeg legalább egy liternyi petróleummal volt átitatva, míg a lámpába negyedliternél több beje nem fért.

Egy harmadik gyujtogató gondosan elkönyvelte, hogy kevéssel a tűz előtt részletenkint tíz liter petrolenmot vásárolt. De a háztartásban legfőlebb három liter fogyhatott el s még találtak is az éléskamrában egy liternyit.

A lüneburgi mezőn egy nagy tűz után láb-

nyomokat találtak; szöges cipőtől származhattak. Mint-hogy ilyet azon a sik vidéken nem viselnek, csak idegen lehetett a tettes.

A föltevés helyesnek bizonyult: kinyomozták őt egy csavargó személyében, a ki a bajor Alpések felől érkezett oda.

Boroszlóban gyujtogatással vádoltak egy éjjeliőrt, a mint említettük már. A leleplezése úgy történt, hogy megállapították pontosan: mikor jelentette a tűz kitörését s kiderítették, hogy akkor még egyáltalán nem lehetett az utcáról észrevenni.

Hasoulóképpen magára irányította a figyelmet Pozsonyban egy háztulajdonos, a ki a gyujtogatás után bizo-

A jánoshegyi új kilátó-torony a budakeszi útról nézve.

nyos távolságról folyton a házafelé nézett, sőt még egy fára is fölmászott, hogy jobban lásson.

Egy sörgyáros Grác közelében fölgynjtotta a házat, hogy nagy biztosítási összeget kaparítson meg. Három gyertyát állított a szalmába és meggyújtotta. Aztán Grácba kocsizott a kisvárosból és onnan vonaton tért haza. Minthogy az alibije kétségtelennek látszott, nem is gyanúsították. Hetek múltán hallotta a vendéglőben, a mint a törzsasztalnál épp a tűzről beszélgettek és a «titokzatos kocsi ismeretlen utasát emlegették. Megijedt, azt hitte, hogy már rájöttek a titkára és szörnyű izgalmában egyenest a rendőrségre szaladt.

Időgyújtóval manipulált egy miskolci ember: a lakásán ugyanis egy nagy és vastag gyertyát állított fűrészporda, alija pedig vékony forgácsokat rakott. Előzőleg gondosan kipróbálta, hogy mekkora egy olyan gyertyának az égési tartama. Miután pedig a második gyertyát meggyújtotta, «üzleti utra» ment és mindenféle helyekről, a hol csak kiszállhatott a vonathól, levelet és «anzir»-ot írogatott a feleségének. Mindegyiken ki-tüntette a napt, órát és perczet is. Így akarta biztosítani az alibijét; de épp ez a túlzott pontosság tette igazán gyanúsá.

Egy másik gyanúsított úgy próbált alibit szerezni, hogy átsietett egy közeli városba, a hol az utozán meg-
szóltott egy rendőrt s kérdezte, hogy nem látott-e iskolás fiukat egy kocsiban? (Tényleg egy iskolai kirán-
dulásra mentek a gyermekei.) Aztán feltűnő nyájasság-
gal invitálta a rendőrt, hogy igyon meg vele egy-két pohár sört.

Kétségtelenül megállapították tavaly Drezdában egy gyujtogatásról, hogy esti tíz és tizenegy óra közt történt. A tettes szavahibető tanuk seregével igazolta, hogy ő másnap reggel 7/7 órakor Berlinben volt. Minthogy oda esti 7 óra 40 perczkor indul Drezdából az utolsó vonat s az első reggeli vonat 3/8-kor érkezik Berlinbe, bebizonyították tartotta az ártatlanságát. Tényleg azonban esti 3/12-kor utazott el Drezdától Lipcsébe s ott talált egy vonatot, a mely tovább vitte Berlinbe, a hová reggeli hat órakor érkezett.

Egy lakásban tűz ütött ki, mire a keletkezés szin-
helyétől számított harmadik szobában a lakás bérlője kétségbeesetten kiáltotta az ablakból:

— Segítség! Nem tudok kimenni! Kivülről rám zár-
ták az ajtót.

Kimentették s megállapították, hogy a hálószoba ajta-
jának külső retesze valóban át van tolvá. Egy furfangos
detektív pár nappal később megvizsgálta az ajtót és a
szélén — egyenlő magasságban a külső reteszszel —
frissen vajt, piczinyke csatornát vett észre. Ezen át —
a mint a próba igazolta, — belülről is könnyen át
lehetett húzni a reteszt egy fonál segítségével.

Egy nagy tűznél, a mely tavaly történt Budapesten —
még pedig valami foszforanyag segítségével — a hely-
színen találtak egy skatulyát ezzel a fölírással: «Dro-
geria a fekete kutyához. Budapest, Marokkói-utca». A
dobozban széndarabok maradványait vették észre és
a drogeria egyik alkalmazottja szerencsésen fölismer-
te a vásárlót a tettes személyében, a ki egy nappal előbb
végtelen és nagyon hosszú kénszálakat kért egy koro-
náért s kapott is.

Rettegében tartotta egy ismeretlen gyujtogató a
Bunzlau-kerületi Rosenthal népét. Végre gyanítani kezd-
ték, hogy a tettes egy kereskedő. Írását összehasonli-
tották azokkal a levelekkel, a melyekben a károsultakat

megfenyegette. De ez az eljárás sikertelen maradt. Végre
mégis sikerült a bűnösségét megállapítani: mással íratta
a «tűzleveleket», de az íróasztali mappájában találtak
egy itatópapírt, a melylyel az egyik levelet fölszárí-
totta. Az itatóst tükör elé tartották a megvölt a «cor-
pus delicti».

A kriminaltechnikai segédtudományok mint a foto-
grafálás, a kémia, a mikroszkópia, a mineralógia már
börtönbe juttattak nem egy gyujtogatót, a ki pedig
biztos volt a dolgában.

Egy tűznél, a melyet bosszúból okozott egy paraszt
égő ronggyal, idejekorán sikerült az oltás s később a
rongy egyik darabkáját megtalálták. A mikroszkóp utján
kideríthették, hogy a rongy a paraszt ócska kabátjá-
ból való.

Másik esetben, a mikor egész sereg «áltüz» pusztí-
tott egy városban, az egyik tűz szinhelyén két csoma-
gocskát találtak: spongyába burkolt kenes gyufát.
A csendőrök házkutatást tartottak a gyanúsítottnál s ott
épp oly csomagocskákkal találtak. Észrevettek, hogy a spongya-
darab összeillik az ő spongyájával s abból tépte le.
A csendőrőrmester, a ki szabad óráiban egy görcsövel
szórakozott tanulságos módon, «zuttal hivatalosan is
hasznát vette a passziójának. A mikroszkóp alá tette a
tűznél lelt spongyát s megállapította, hogy rajta haj-
szálak is vannak — a tettes hajából. Most már nem
használt a tagadás.

Két paraszt — apa és fia — betörést követtek el egy
gazdánál, aztán fölgynjtották a házat, úgy, hogy csak-
nem a föld színéig elpusztult.

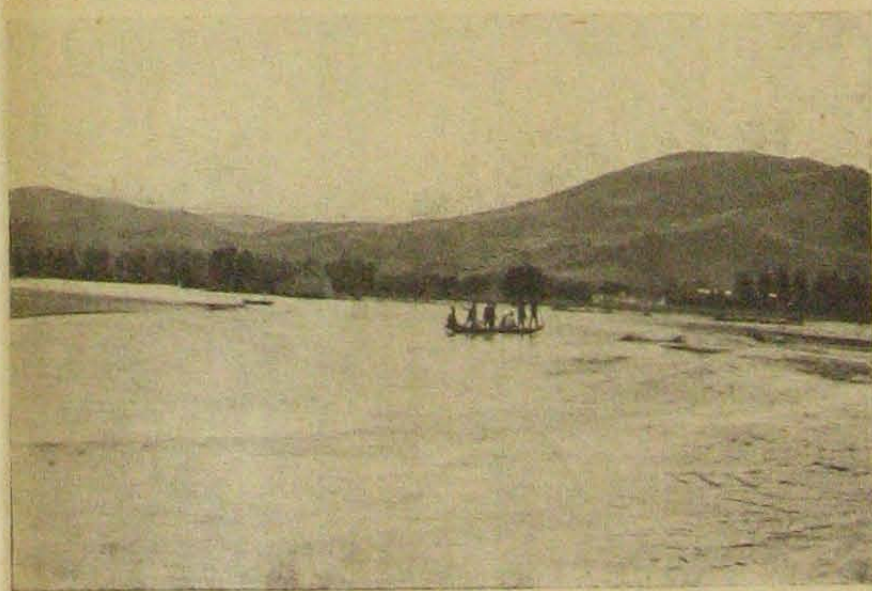
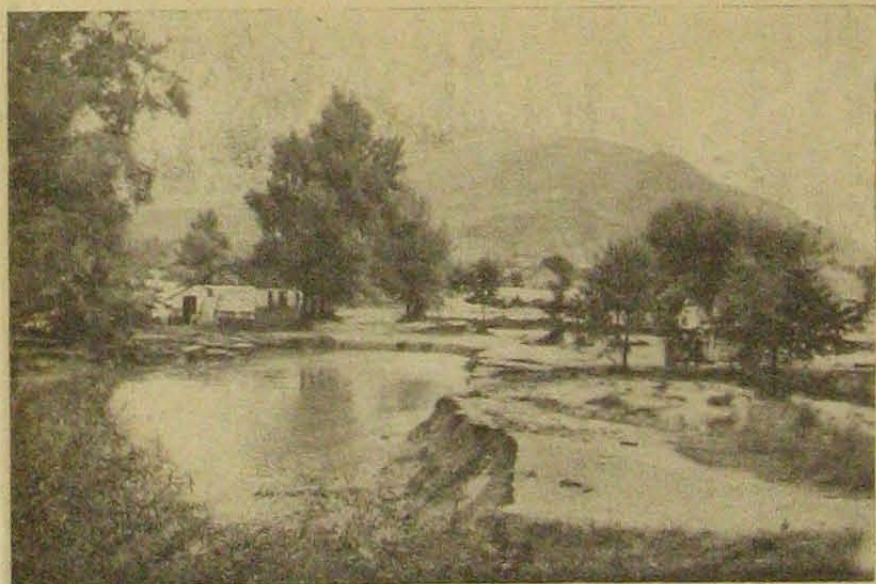
A parasztgazda kocsiját és lovát használták s külö-
nösen sok zabot és rozst vittek el. Hogy a nyomukat
elvesztették, össze-vissza hajtottak a földeken. Megjegy-
zendő, hogy a furfangos gonosztevők előbb visszahaj-
tottak az üres kocsival, csak azután gyujtották föl a
gőret, raktárt és az istálló-épületet. A gazda másnap
reggel észrevette, hogy a lova még mindig erősen izzad.
A kocsinyomok, a melyek ide-oda vezettek, egészen
frissek voltak még, eső is járt arra éjszaka és a kerék-
valamint patanyomok jól látszottak. Az egyik lónak
véletlenül sajtáságos trappja volt: a mellső jobblátát
mindig egy kicsit előbbre emelte s ezért különlegesen
is voltak a járásának nyomai. A szomszéd faluból se-
gítségül hívta a patkoló-kovácsot, a kinek asszisten-
ciájával egészen a tolvajok és gyujtogatók házáig tudta
követni a nyomokat. Megtalálták náluk a gabonát is,
de arra makacsul hangoztatták, hogy az ő földjükön
termett. A gákonaszárakra azonban különböző földré-
szecskék tapadtak s egy ötletes csendőrőrmester taná-
csára megvizgáltatták azokat egy mineralógussal.
A mikroszkópos eljárás kiderítette, hogy a földmorzsák
színe és egész strukturája után ítélve, az a roz s az
a zab nem a tolvajok földjén termett, hanem a gazda
házataján nőtt.

Egy *Petit* nevű hírbédtt gyujtogató, a ki makacsul
tagadta bűnét, a szinhely pulha földjén mezitelen lábá-
nak a nyomát hagyta hátra. Mintát, lenyomatot vettek
a lábairól. S az egyik lenyomat kis mélyedést árult el
a talpán, a mi sokáig észrevétlen maradt, a mig egy
tanu föl nem hívta reá a figyelmet. A vádlottnak meg-
hagyták, hogy vesse le a cipőjét, barisnyáját s a lábat
tegye a lenyomatra. Kiderült akkor, hogy a *Petit* egyik
talpán kis *bitarsok* van, a mely pontosan beleillik a
kis mélyedésbe. A bíróság, a mely föl akarta már men-
teni, erre annál szigorubban ítélte.

BUTOR

kéaspénzért v. rézletfűzetésre legjutányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

Délmagyarországi újabb felhőszakadás. — A pusztulás Orsova környékén.

Egész „pirotechnikai mestermű” volt a híres *siebenhelni affér*, a melyet egy kiváló német szakférfi, dr. Wulffen Erich államügyész leírása alapján ismeretünk. A különös bűnügy vetekszik egyes részleteiben a köpeiúki esettel.

A százsz városakában, a mely tán egyedül arról vala nevezetes, hogy nagyon sok varga lakik benne, az utóbbi években tömérdek tűzvész pusztított. 1896-tól 1906-ig nem kevesebb, mint 43 nagyobb tűz volt, a melyek 67 főépületet hamvasztottak el. 1905-ben egyszerre hét ház lett üszökké. Utána a polgármester közbejárására ötszáz márkát adományoztak a király magánpénztárából s ezt a tűzoltók között osztották szét jutalmul „az önfeláldozó magatartás elismeréséül”. A tüzek okait azonban nem tudták kideríteni.

Nagy meglepetést keltett aztán egy freiberger esküdt-széki tárgyaláson, a melynek vádlottja P. Siebenlehni terménykereskedő volt, gyújtogatás czinán, az egyik tanu, G. cipész-mester vallomása:

— Kérem, ez itt semmi — mondta a derek varga. — A gyújtogató nálunk, Siebenlehnben, maga a tűzörtség. Otthon azt tartják, hogy a ki bajba van, segít azon a tűz!

Kiderült, hogy a „beavatottaknak” már külön szak-szerű tolvajnyelve is volt s kedélyes szójátékokat csináltak a tűzoltókra, a kik szépen elvállalták a gyújtogatásra adott „megbüntetést” és aztán csak úgy tessék-lássek dolgoztak a rozoga vízpiszkákkal. A főczel, a melyet a siebenlehni hatóság is helyeselt, az volt, hogy az egész várost ujja építsék — biztosító társaságok költségen. A uelleképtületeket minden ok nélkül lerombolták, ha valahol tűz támadt. A tűzörtség homolyan szavazott és minden alkalommal pontosan meghatározta: hol leszén tűz? Sőt a tűzoltó-gyakorlatoknál is nyíltan beszéltek a gyújtogatásokról. A háztulajdonosokat egyenkint főlezölítették: parancsolnak-e tüzet? Mintha egy udvarias gavallér csevegne valami estélyen:

— Szolgálhatok egy kis tüzzel? Rágyujt egy szivarra?

Csakbogy Siebenlehnben szivar helyett házra gyujtottak. S az 1905-iki nagy tűznél azt is megtették, hogy a még nem is égő házfödeleket lerombolták s a elhamvadni nem akaró épületeket kétszer-háromszor újra meggyújtották. A kik oltani akartak, azokat leszidták, sőt meg is verték. Majd a szomszédos házak tűzfalait ledöntötték s égő gerendákat hurczoltak át.

A csendőrt elcsalták vagy elriasztották a tűz színhelyétől. Tégladarabokat is dobáltak a fejére. Egyszer a közeli helységből bozotott fecskendőt a csendőrség, de boldogulni nem tudott vele, mert egyszerűen nem kapott vizet és a tömlőket átvagdosták.

A tűz mindig egész kis ünnep volt Siebenlehnben; a „leégetteknek” áldomást, lakomát is kellett fizetniök. Loptak is persze szépecskén. Egyszer az alparancsnok sienkja alul egy kakas kukorékolni eld.

A tűzörtség könyvet is vezetett a „leégendő” házakról s állítólag városi érdekek is szerepet játszottak. Az asztaltársaságok „helyes városi tűzpolitikáról” csevegtek.

Formális terv is készült a városi tanács tudtával és hozzájárulásával. Pontosán meg volt szabva, hogy a tűz után miképpen rendezik, szabályozzák az illető utcákat. A szokásos jutalomdíjak, a melyeket a tűz színhelyén leggyorsabban megjelenők számára tüztek ki, ugyancsak szerepet játszottak itt. Évenként három nagy ünnepséget is rendeztek „erre a nemes czélra”.

Mikor a piaczeren két ház pusztult el, másnap reggel még vascsigák segítségével ringatták le a falukat, hogy a biztosítás összegét annál magasabbra emeljék. A legmulatságosabb tán az volt, hogy egy jámbor polgárt, a ki oltani akart a polgármester löstállójánál, lespriczceltek és elkergettek onnan. Egy másik tűznél találkozott valaki az utcán a polgármesterrel és ez rákiáltott:

— Maga is tüzoltó, mi?

— Igen, kérem.

— Hát miért nem rohan a tűzhöz?

— Minnek? Ugy se oltjuk.

— Nem is úgy értem, öcsém. Minél több embert vegyen maga mellé és gyűjtsen meg a szomszédos két házat. Ezek is sorra kerültek már!

A „meggyógyítás” szintén a siebenlehni tolvajnyelv egyik szakkifejezése volt, a persze elpusztítást jelentett. A derek tüzoltó eleget is tett a polgármester kívánásának.

A mikor pedig égő szalmút azörtak a tetőkre és padlásokba, egy Brüller nevű polgártárs összeveszett az egyik háztulajdonossal, mert hát most az ő háza került volna sorra és jogtalan protekcióival előzték meg. Nehány pofon is csattant el... Itt sok is volt a jóhi, mert hát valóban két szép, új házat pusztítottak el, a melyek nem is állottak a „városrendezés” útjában. De a polgármester megtétette „azt a kis szíveveget” a befolyásos Krémer Jánosnak, a ki viszont lelkesen kortekedett, hogy az új választáskor megint ő legyen a polgármester. Így is történt.

A növényevés előnyei.

Valamikor azokat, a kik azt állították, hogy a mi ember túlsok húst vesz magához s aránytalanul kevés főzelékkel táplálkozik, fntó-bolondoknak tartották. Ma már nem nézzük le oly nagyon az ilyen embereket. Oly emberek, a kik nehéz testi vagy szellemi munkát végeznek, tehát tudósok és kiváló sportemberek, tapasztalatból tudják, hogy táplálkozásuknál nem nélkülözhetik a vegetabiliákat. A fiziológusok meg is magyarázzák ennek az okát. A most dühöngő húsdragaság mindig nagyobb tömegeit az emberiségnek fogja arra kényszeríteni, hogy inkább a növényi táplálkozás felé forduljanak. És így majd az agráriusok kapzsiságának a néphigiénia nagyobb arányú elterjedése lesz a következménye. A kémiai kutatások megállapították, hogy a szervezetnek fehérjére, zsírra, szénhidrátra és anorgánikus sókra van szüksége. A test sejtjeinek anyaga a fehérje, s minthogy az izmok főleg fehérjéből állanak, Liebig azt hitte, hogy a fehérjék képezik a szervezet

A magyar királyi csendőrség sívós figyelmébe!
Minden csendőr, ki órát, ékszer, érmeféle vagy bármely más értékes tárgyat vásárolni, némi idővel később bezarozhat: 50 kor-ig havi 4-5 kor., 60 kor-ig havi 5-6 kor., 70 kor-ig havi 6-7 kor., 80 kor-ig havi 7-8 kor., 90 kor-ig havi 8-9 kor., 100 kor-ig havi 9-10 kor., 120 kor-ig havi 12 kor., 150 kor-ig havi 15 kor., 200 kor-ig havi 20 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, teljeskörű utasítással és kiszolgálással. — 1 gramon küldő kivétel, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tömlő), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben.
Több rendeléskor szívesen házhozjuttatjuk, mintán évi bérletjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műórák és műótvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.

tápanyagát, míg a zsír és szénhidrátok mint légzési anyagok kívülről a meleg előállítására szolgálnak. Ehhez a teóriához van az alábbi táblázat összeállítva, a mely szerint egy 70 kilós, kifejlett emberi szervezetnek naponként 118 gramm fehérjére, 50 gramm zsira-dékra és 500 gramm szénhidrátra van szüksége.

Vannak tudósok, a kik az egész Liebig-féle elméletet hibásnak tartják. Ezek szerint az izomzat egy gőzgéphez hasonlítható, a mely ugyan vasból készült, de a melynek a tápanyaga nem vas. A fehérjékből álló izmokat valójában nem fehérjével, hanem szénhidráttal és oxigénnel tápláljuk. A szénhidrát pedig a zönnnek a rizsel való szerves vegyülete, a melyet közvetlenül nyújtanak a növényekben lévő cukoranyagok. A növényi táplálék tehát rendkívül fontos az izomzatra nézve. Ha a táplálékból hiányzik a szénhidrát, akkor emészti fel az izom munkája által a fehérjét és a zsíradékot, esetleg a szervezet kárára.

Nagy testi megerőltetések elegendő táplálék daczára is a szervezetben felhalmozott fehérjéket fogyasztják; innét a lesoványosodás s az ideges jelenségek, a melyek a túlerőltetést kísérik.

Egy bécsi orvos, Schürer Ferencz érdekes könyvet írt erről a nagyfontosságú kérdéstről; nem lesz érdektelen művének alábbi vázlatát közölni.

A túlsok hússal való táplálkozásnak — többek közt — egyik nagy hátránya az, hogy nem ad elég meszet a szervezetnek. A ki hosszabb ideig táplálkozik kizárólag hússal, annak fogai törékenyek, csontjai pedig puhák lesznek. Ez azzal magyarázható, hogy a hiányos mészpótlás folytán saját csontjainak mesztartalmát fogyasztja, a melyek ezáltal puhák és törékenyek lesznek. Anyák, a kiknek a hús a fő táplálékuk, mesztartalomban szegény tejet adnak csecsemőiknek, a kik ennek következtében nehezen kapják fogukat, s gyakran angolkórosak lesznek. A szervezetnek szüksége van a mészre. A ragadozó állatok teljesen mellőzik a növényi táplálkozást, de viszont zsákmányukat szőröstül-bőröstül, sőt a csontokkal együtt felják föl, s így pótolja szervezetük mészsükségletét.

A mézen kívül — miként azt az anyatej kémiai analízise mutatja — káliumra, magnézium- és vas-oxidra és foszforsavakra van a szervezetnek szüksége, miért is a nevezett ásványokat tápsóknak nevezzük. Ilyeneket találunk úgy a húsból, mint a növényi eledelben. Míg azonban a hús nátronban, mészben és klor-oxidokban szegény s az egyoldalú usztán húsból álló táplálkozás betegségeket okoz, addig egész csomó növény, gyökér, gyümölcs és mag van, a melyek a hússal egyenrangú tápértékkel bírnak, sőt sótartalom dolgában azt messze felül is mulják. Így káliumban gazdagok a burgonya, spenót, saláta; nátriumban ugyanezek, azonfelül alma, eper stb; mészben borsó, körte, saláta, szilva, füge, narancs, málna, eper, spenót és fejealáta.

A táplálkozásnál teljesen és érezhetően hiányzik a faeres cellulóze. Ezt ugyanis kizárólag a növények szolgáltatták. A cellulóze csak részben emészthető föl, az emésztetlen rész izgatja a beleket, a mire ezek egészséges és zavartalan működéssel felelnek. Növényevő állatok, a melyeknek nagyon hosszú a bélcsatornájuk, begyuladásban pusztulnak el, ha a rostokat megvonjuk tőlük. De még a ragadozóknak is szükségük van emészthetetlen anyagokra, hogy bélműködésüket szabályozzák, pedig ezeknek tudvalevőleg rövid a bélcsatornájuk.

A ragadozók, mint már említettük, szőröstül bőröstül eszik meg áldozatukat. Az ember belének hossza a növényevőké és a ragadozóké közt van; ha tehát csak húst, kenyeret és lésztaneműeket vesz magához, akkor tápláléka megemészthetetlen, mert hiányzanak belében a szükséges izgatások, a melyek a béltulámzásokat elősegítik. Az ilyen tápláléknak következménye aztán vértódlás, fejfájás, étvágytalanság, székrekedés, rossz hangulat, oldalszúrás, szivdobogás, hányási inger, rövid lélegzet, béltunyaság, s igen gyakran a veszedelmes vakbélgyulladás lesz.

A hússal élő embereknek legalább sok rizst kell enniük, hogy némiképp pótolják a vasat, foszfort és magnéziumot.

A fehérje ne legyen a fő táplálékunk: a jövőben a szénhidrátokra kell a főszínt fektetni. Mert az elégetése és kiürítése a táplálkozásra és munkabírásra főlegesen nitrátoknak nagy és káros megterhelését jelenti a szívnek, tüdőnek, májnak és vesének. Az ilyképen gyorsított szivverés és tudomunka megmagyarázza, hogy a kizárólag hússal táplálkozók miért nem tudnak oly kitalásra szert tenni, mint a növényevők: a szívük gyorsan kifárad.

A nagy bőfőlétség, a mely a főlése fehérje feldolgozásánál termelődik, természetesen szomjúságot okoz, a mit az emberek legtöbbször hideg sörrel vél oltani, a mi ismét sziv- és veseméregként hat. Alacsony hőmérséklet mellett viszont, kellemesen temperálva érzi magát az illető, ha hosszabb ideig mozdulatlanul marad is. Így vezet a sok hűvés az alkoholistáshoz, meg a lustaságra, a mik ismét egész csomó betegséget vonnak maguk után. Mag kell még említeni, hogy a hús mérték-telen élvezete, miután alkalisokban jóval szegényebb mint a növényzet, elvonja a vér alkali tartalmát s szaporítja annak savi jellegét; a mi a szervezetnek a fertőzésessel szemben tanúsított ellentálló kepeségét gyön-gíti. Schürer dr. szerint rizs és gabona képeznek a fő-életmi szereket. Ezek mellett gyakran együnk grizt, gerslit, ságot, s hasonlókat. Általában a dús növényű korszak az egészséges. Ismeretes, hogy lázas betegségektől első sorban a hús, tojás és sajt élvezetét tiltják el, de más betegeknek is gyógyító hatása van a vegetáriánus táplálkozásnak. A trappista barátok rendjéről összeállított statisztika szerint azok körében 27 év óta nem fordult elő egyetlen egy sziv- vagy agyezelhűdés, vesegyulladás, rák vagy kholera — daczára a járványos környéknek. Körülbelül ezek volnának a bécsi orvos megszivlelendő tanításai, a mihez a magunk részéről csak az a hozzáfűzött valónk van, hogy azért az ellenkező túlzás, vagyis a tisztán vegetáriánus élelmérés sem egészséges, mert az emberi gyomor és belek különböz-nek a növényevők emésztő szerveitől. Tehát itt is, mint oly sok másban, legezelszerűbb az arany középút.

KÉPEINKHEZ.

A jánoshegyi új kilátótorony.

Az oly gyászos véget ért királyasszonyunk dicső emlékét ismét egy szépen sikerült s talán örök időkre szóló monumentális alkotásban örökítette meg a székes-főváros.

Annak emlékére ugyanis, hogy dicső emlékü király-nénk gyakran feljárt a Jánoshegyre az onnan nyíló

ÉLELMISZEREKET

legjuttányosab-ban szállít ::

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a ca. és kir. hadsereg részére.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT cég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TER 1. SZÁM.

szép kilátásban gyönyörködni, a főváros a már régebben épült s rozoga voltánál fogva már alig használható favázás kilátó tornyot lebontatta s ennek helyére közadakozásból és a főváros áldozatkészsége folytán, a jelen számunkban közzétett képen bemutatott emlékművet építtette és Erzsébet kilátótornynak nevezte el.

Es az impozáns emlékmű a mellett, hogy rajongva szeretett királynénk iránt érzett soha el nem muló kegyelet méltó kifejezése, másrészt a székesfőváros középületei között is számott vő építmény.

A délmagyarországi újabb felhőszakadás.

Ha csak egy kevéssé habonásak vagyunk, ráfoghatjuk a Halley üstökösre, hogy az ez év folyamán előfordult tűz, robbanások és árvíz okozta veszedelmeket ő hoz a nyakunkra.

Még alig pár hónapja, a felhőszakadás folytán történt délmagyarországi árvízkatasztrófának s az ez által okozott károkat és pusztításokat még alig hozhatták helyre, a folyó hó elején történt huzamos esőzés már újabb katasztrófával sújtotta Krassó Szörény megyének azt a részét, a mely az előbbi árvíz által is sokat szenvedett.

A pusztulás okozta kár Orsova vidéken legnagyobb. Husz község igen jelentékeny szilvatermése, több lakóház, melléképületek, vasuti töltés és építmények pusztultak el újból, sőt emberélet is esett áldozatul, a mennyiben egy segélymozdony az alamosított töltésről lezuhant és a rajta volt öt ember a vízbe fullt; a Herkulesfürdő egyik összedőlő villájának fala pedig egy fürdővendéget agyonnyomott. Mintegy másfél millióra tehető az a kár, a mit ez az újabb árvíz okozott. További képeink az elpusztult vidék egyes részeiről valók.

HIREK.

Adományok. A létesítendő csendőrségi internátus alapjának javára, újabban a következő adományok folytak be: Ziegler Károly tábornok 50, Altörjay Imre tábornok 120, Rómay Béla őrnagy (Ő Felsége 80. születésnapja alkalmából) 100. Várnay Dezső Budapest 200, Vass Imre mezőkövesdi esperes 25. Rosenthal Ignác járásőrmester Érsekújvár 10, Szurgyi Ferencz őrmester Ullő 10, Székely Ferencz őrsvezető és Fendrik Károly csendőr, Repóc Károly 5—5, Somogyi István 1. járásőrmester Adony 10, a nagyszurdoki őrs utján Ő Felsége 80. születésnapja alkalmából Birnesszku János gör. kath. lelkész 3, Biacsy Vilmos áll. előjáró 3, Bayer Károly hérlő 5, Sola Miklós tanító 2, Graen Hermann gazdatiszt 2, Mandl Jakab p. ü. szemlész 2, István Péter községi bíró 2, Minia György albiró 1, Fortusz Damaszkín esküdt — 20, Rubenitsek Tamás kereskedő 2, Dolanua János földmives 1, Straumt István pályafelvigyázó 1, Muntean János kőmives 2 és Denkovics György ispán 2, összesen 2820, Mendelovics Áron kereskedő Rakottyaátelep 1, Mére Ferencz cz. őrmester Polyán 1, Pandur Ferencz csendőr Mosdós 3, Varga János cs. cs. őrsv. Girált 5, Kosinszki Kristóf őrsvezető Nagyzalacska 5, Bodonyi Gábor törzsőrmester Zilah 9 K. ebből 4 K., a nyugdíjpótlóra, Mihály Elek őrmester Déva 14, Cseh János őrmester Nyirád 5, Antal Lajos őrmester Szászmagyaros 10, Schwarz Mózes és Ambrus József törzsőrmesterek Kolozsvár 5—5, Koncsag János őrmester Vingárd 5, Lakatos Albert őrsvezető

Oláh-Bretteye 2, Papp Antal községi bíró Bátmonostor 10, egy asztaltársaság nevében Bokor Jakab Kézdivásárhelyről 46, Gross Frigyes járásőrmester Predeal 4, Takács István II. őrmester Heviz 5, Kőrösbányáról: Vass Mihály csendőr és Magyar Károly őrsv. 1—1, Lázár Ferencz cz. őrsv. 3 és Kacsó József járásőrmester 5, csendőr járásparancsnokságok: Vác 44-40, Tiszafüred 23-70, csendőr őrsparancsnokságok: Földvár 12-80, Gara 7, Kisbér 6, Predeal 22, Keresztvár 18, Marossolymos 5, Szenttelek 7, Szárazajta 4, Csikszépviz 2-50, Gelence 6-40, Zágon 3, Zetelaka 4, Nagyselyk 4-50, Ujsinka 4-50 Szentegyházfalva 10, Kiti 2-50, Rakottyaátelep 5, Nagyrápoly 1-80, Várhely 2-50, Zernest 2-50, Pusztakalan 4-60, Nagymási 7, Alsókomána 10, Csampa 12, Bögöz 4-50, Szászváros 8, Karczfalva 5, Piátralba 10, Berethalom 20, Prázmár 12, Petrozsény 10, Marosillye 12, Orlát 13, B.-Nagybajom 2-40, Gyergyótölgyes 6, Somlószőlős 6, Székelykeresztúr 2, Oklánd 6, Felek 7-30, Türkös 4, Obecs 3, Hortobágyfalva 6, Madéfalva 1-70, Szurdokszoros 5, Aninoszabányatelep 7, Hátszeg 3, Piskitelep 5, Sepsi-szentgyörgy 5, Csikszentgyörgy 7, Zám 3, Boicza 5, Hidalmás 6, Kosárfalva 9, Turdosin 4, Bérczabánya 7, Csacza 25, Gyimes 22, Bardóc 17, Verestornyvám 15, Verestorny vasuti állomás 10, Csikszentmárton 13, Csikszereda 11-50, Csikszentsimon 11, Medgyes 10, Ditró 10, Kézdivásárhely 10, Csikszentdomokos 10, Gyimesközéplak 10, Mártonhegy 10, Korond 8, Ujgyház 7, Bolya 6, Szelindek 6, Sarkacsa 6, Botfalva 6, Felsőszálláspatak 6, Burkova 5, Riuszádulu 5, Kobátfalva 5, Szásztyukos 5, Alsókajand 5, Resinár 5, Szentágota 5, Homorodhéviz 5, Nagybar 5, Nagysink 4-50, Gyergyólibántelep 4-50, Gyergyóalfalu 4, Lövete 4, Vladány 4, Kutty 4, Bereczk 4, Gyulafalva 3-50, Málnás 3, Hégen 3, Leányok 2-50, Bucsa 2-40, Mélykut 1-60, Etéd 3-50, Algyógy 3-50, Csikmadaras 4, Sósmező 5, Csikmenaság 6, Kászonyfalva 4-50, Kőkert 5, Bátmonostor 6, Zajzon 6-80, Bébor 5, Gyergyószentmiklós 20, Fogaras 13-50, Benczencz 10, Szelistye 10, Pricskető 16, Kányád 4, Dálnok 6, Kézdiszenttelek 4, Salonnás 8, Viszka 3-50, Hondol 6-40, Alsónyiretfalva 4, Barczarozsnyó 6, Magyarzásokod 3-50, Zólyomlipcse 3, Vajdahunyad 5, Almásmező 2, Alsóárpás 9 és Breáza 5 korona. — Az eddig begyűlt összeg 2584 K 21 fillért tesz ki.

A virágoskert. Szerkesztőségünk as talán három fénykép fekszik, melyeket felvevőjük, Novák István őrmester, a simontornyai őrs parancsnoka azzal a kéréssel küldött be hozzánk, hogy azokat lapunkban meg hozva szemléltetően mutassuk be lapunk virágkedvelő olvasóinak, hogy a szorgos csendőrkezek mily paradicsomi édent képesek varázsolni a laktanyák kertjeiből. A képek a simontornyai őrs kertjének a legénység általi megmunkálási mozzanatait rögzítik ugyanis meg. Az egyik a kert garaszolását, a másik a virággyak rendezését, a harmadik pedig a rózsatők szemzését és a virágok színpompájában való gyönyörködést tünteti fel. Valóban szorgos kezekre vall és nemes foglalkozást ábrázol mind a három kép és igazán érdemes volna a szemléltetésre mint élvezik a derék kertészek hosszúsáru pipa bodor füstje mellett, őrsparancsnokuk — a főkertész — és annak családja körében farsadalmik nemes gyümölcsét, a testet üdítő és lelket nemesítő színpompás és illatos virággyak között. Kár, hogy a különben díszesretet érdemlő halvány amatörképek oly tompák, hogy egyáltalában nem reprodukálhatók.

Egy gonosztevő garázdálkodása. A rég letűnt betyárvilágra emlékeztetnek bennünket azok a kegyetlenséggel és vakmerőséggel véghezvitt guzettek, melyeket Vitális Imre, volt berettyószentmártoni lakos, ma már menekülésben levő fegyveres gonosztevő követett el. Vitális Imre ugyanis augusztus 30-án este 1/2 8 óra körül a Hájó és Félisfürdő közt elterülő dombon Szirb Peter hajói lakost agyonlőtte és annak két darab marhalevelet tartalmazó pénztárcáját elrabolta, majd pedig a rablójalkosság utáni bujdosásból egy éjjel hazalopózva, a csendőrnymozás folyamán ellene valló anyósát, özv. Vitális Lászlórét lőtte agyon és ismét elbujdosott. Szeptember 6-án éjjel pedig a temető árkában meglapulva, az arra gyanútlanul elhaladó Várad József őrsvezető, Dobozai Gábor cs. ez. őrsvezető és Kunos József csendőrből álló járőrre vadászfegyverből két lövést tett és Várad Józsefet halálosan, Kunos József csendőrt pedig könnyen megsebesítette. Járőr — a nyomban meghalt őrsvezető kivételével — Vitálist a lövések zajára úz csendőrrel a helyszínen termett Vigvari őrmesterrel együtt azonnal üldözőbe vette, de annak az éj kötét leple alatt az ellene intézett több lövés daczára sikerült üldözői elől elmenekülnie. Vitális, ki nek kézrekerítésére Herkély főhadnagy vezetése alatt 125 gyalog- és 25 lovascsendőr van összpontosítva, a nádasokkal és kukoriczásokkal fedett Sárretea buzta meg magát, amelyet a csendőrség teljesen körülzárt és ennél fogva kézrekerítése mielőbb várható.

Szerkesztői üzenetek.

Felvidéki űrs. Engedély nélkül egyáltalán nem hagyhatja el. fűsz. 1. 2. 3. A kisgító fékező napi bére két korona, melyet azonban csak akkor kap, ha szolgálatilag utazik. Nős lehet, lelkébre vagy természetbeni szállásra azonban igénye nincs. A szolgálati idő a beosztás szerint változó; egyszer nagyobb, máskor kisebb útra osztatik be, de minden utazása után legalább hat órai pihenője van. A napibéren kívül kilométerpénzre is igénye van. A felvételhez szükséges kellékek: elemi iskolai végzettség, a számolás elemeiben való jártasság, a vasuti szolgálatra való testi alkalmasság, mely pályaeorvosi bizonyítvánnyal igazolandó. Szükségelt okmányok: keresztlevél és erkölcsi bizonyítvány. (32 éven aluli életkor). A szolgálat elsajátítása

céljából a 41. (jelzési) és 27. (forgalmi) utasítással láttatik el a vasut részéről. 4. A bizonyítástól függ. Legjobb, ha kiegyezik.

Biztita. 1. Az uradalmi kertész felesége, a ki az uraság kertjéből 10 korona értékű gyűrűdöcsöt lop, csupán másodrendű közbűnös követ el, mert ő nem áll az uraság szolgálatában s így ez nem eselédlopás. 2. Az az idegen sző olvashatatlanul van írva. Közölje az egész mondatot, mert így felvilágosítást nem adhatunk.

M. J. Olvaasa el a II. szolg. ut. 320. lapoldalán közölt kimutatás negyedik függőleges rovatában foglaltakat.

P. J. csendőr. A déli 12 órái táviratlag jelzik úgy a vasuti állomásokra, mint a távirda hivatalokba.

K. csendőr. A kimenetelre engedélyt kérés.

T. J. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

K. cs. ez. őrstő Orosztony. Nem lett volna jogos. — Szoracru volna egyékként, hogy négy csendőr ne bírna megfékezni egy, mond egy embert.

Sch. J. cs. ez. őrstő Eger. Cikkkére vonatkozólag később. 20 fillérmű bélyeget lapunk javára bevételeztük. A múlt havi 1-ei számunk ezen rovatában közölt felhívás kizárólag az internátusra vonatkozott.

Biró Béla Déva. Lapunk majdnem minden egyes számában közlünk pályázatokat.

Nagyhajuszu. 1. Nem. 2. A hervát fuvarozási szabályok ismerete nélkül választ nem adhatunk. 3. Verséket nem közlünk.

Őszinteség. A ki azzal megbizatik.

83. Múlt hó 31-én lett elintézve.

K. D. Legénységre nem terjed ki.

1883. 1. Nincs kizárva. 2. Nem. 3. Egy évre.

XX. 1. Az a pályaeor téved. Mi legalább idézett p. ű. minis-teri rendelet megváltoztatásáról mit sem tudunk. Ha léteznék egy ily rendelet, akkor a „Törvényes rendelkezések kivonata” már helyesbítve lett volna. 2. Mi az ön által idézett cikknek adott választ csak léha kérdésekre adjuk. Ön értelmesen és komolyan ír. Az ilyen levelekkel örömmel foglalkozunk. Bizony nagyon szép lett volna, ha a jutalmazások czimén kiutalt összegeket a megjutalmazottak az internátus céljaira ajánlották volna föl. De mi ilyet nem proponálhatunk, sőt ha tehetnők is, akkor sem élneek vele. Az adományoknak önkéntes, mivel-tára vezető köreink nagy súlyt fektetnek s az nagyon jól van így. A csendőrségnek nincs szüksége könyöradományokra. A jutalmazási alapok más czélt szolgáltnak s alapszabályszerűen kezelendők. Ezen vagy egyáltalán nem, vagy csak igen nehezen lehetne változtatni. Különböen köszönjük szives érdeklődését.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban szállítását

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

AZ ERŐSITETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő hálaírások bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálom kapható. Kís. tégely 1 K. nagy tégely 2 K.

Csusz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegkaj, muldemeneti csontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyult szer

Az ár és 15 f. postaköltség beküldése után vagy utánvétel küldve

Szenthe Lajos gyógyszerész, Budapest, Damjanich-utca 2.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

7273. eln. sz. A felüru vasuti menetdijkezdvezmény életbeleptetésére vonatkozólag a folyó évi 20. számú Rendeleti Közlöny „Szabályrendeletek”-ben közzétett 5665. eln. 1910. számú körrendeletnek 2. pont. 2. bekezdését oda módosítom, hogy a m. kir. csendőrség rangosztályba nem sorolt havidíjasai felüru vasuti menetdijkezdvezményének igénybevételére jogosító igazolványok jövőben ne a csendőrkerületi parancsnokságoknál, hanem az illető rangosztályba nem sorolt havidíjas állomáshelyén székelő legmagasabb csendőrpáncsnokságnál őriztessenek.

Ezen rendelet a fent hivatkozott körrendeletmenél előjegyzendő.

Kelt Budapestén, 1910. évi augusztus hó 9-én.

Hazai Samu, s. k.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. II. számú csendőrkerület temesvári szárnyának bruckenzai őrsé, 1910. szeptember 1-én Németbencekre helyezettét át.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

A tényleges szolgálati állományba felvétel:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

Geyer János, IV. számú csendőrkerületbeli várakozási illetékekkel szabadságot szerező, az ujjolag meg-ejtett felülvizsgálat eredménye alapján mint „szolgálatképes.”

Beosztási hely: Ungvár.

Athelyeztetettek:

1910. évi szeptember 1-ével:

Stenszky Lajos, III. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, miskolci és

Putaky Károly, ugyanazon csendőrkerületbeli hadnagy, szabadkai szakaszpáncsnok, kölcsönösen.

Bezsilla Kálmán, IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, ungvári ideiglenes szárnypáncsnok, szakaszpáncsnoki minőségben, az V. sz. csendőrkerülethez Losoncra.

Előléptettek:

1910. évi szeptember hó 1-ével:

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Farkas Lőrincz és Mészáros József cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké; továbbá

az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Bán Sándor csendőr, végül

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Csuka László, Ulki Lajos és Hevesi Ferencz csendőrök, csendőr cz. őrsvezetőkké.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Falb Ferencz és Kalló Péter cz. őrmesterek 3—3, Karalyos Gyula cz. őrsvezető 2 drb, továbbá

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Tím József cz. őrmester, Németh István csendőr cz. őrsvezető 3—3, Schmidt Henrik járásőrmester, Bartha Mózes cz. őrsvezető, Bali Imre csendőr cz. őrsvezető és Gyórvári Sándor csendőr pedig 1—1 drb 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban része itettek.

Schwáb József műórá és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. csendőrség szíves figyelmébe! Az a csendőr, aki órá, ékszer akar vásárolni, úgy kézpénz mint részletre forduljon olyan céghez, amely rövid 1—2 év alatt kizárólag csak a csendőrségtől 120 elismerő levelben részesült, ezen elismerést csak azért érték el, mivel a saját kézből szabályozott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Kerem szívekedjenek mintákat kérni. A minták ára 8 koronától feljebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A legújabb mintájú ruha és fegyverzeti és tömegkönyvecskék raktárunkon készen kaphatók.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár tárolról nem képes olcsó finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia bézi hangszertész-tője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** külön költségvetés díjtanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérésre.

